

ERVARINGEN EN VERWACHTINGSPATROON VAN HONDENEIGENAARS BIJ DE AANSCHAF VAN EEN HOND

R. De Meester, H. Van Bree, J. H. Saunders, F. Coopman
Vakgroep Medische Beeldvorming van de Huisdieren,
Faculteit Diergeneeskunde, Universiteit Gent,
Salisburylaan 133, B-9820 Merelbeke

SAMENVATTING

Aan de hand van de resultaten van een enquête uitgevoerd bij hondeneigenaars wordt een beeld geschetst van de situatie in de hondenfokkerij, meer bepaald de problemen die optreden na aankoop van een hond, de criteria die de beslissing tot aankoop beïnvloeden en de tevredenheid van de klant. Uit de resultaten blijkt dat een vrij groot deel van de honden na aankoop ziek wordt, een probleem dat door het nemen van enkele eenvoudige maatregelen gevoelig kan worden gereduceerd. Daarnaast kan men afleiden dat de klant doorgaans tevreden is over de aangekochte hond en over de verkoper. Verder blijkt er een grote behoefte te bestaan aan informatie waarvoor de koper in eerste instantie een beroep wil doen op de dierenarts en de hondenscholen.

INLEIDING

In Europa zijn er ongeveer 41 miljoen honden (FEDIAF, 2004). In België varieert het aantal naar gelang de bron tussen minstens 1.064.000 (Nationaal Instituut voor de Statistiek NIS, 2003) en 1.560.000 (DiMarso, 2000). Jaarlijks worden in ons land minstens 120.000 honden verhandeld (Belgische Vereniging voor Identificatie en Registratie van Honden BVIRH 1, 2003). De verkoop van honden in België wordt geregeld door de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren (Anonymus, 1986), en haar uitvoeringsbesluiten (Anonymus 1994, 1997). Op 6.06.2003 werd door de Belgische overheid een erkenning verleend aan 284 handelszaken en 663 fokkers voor de handel in honden. Van de erkende fokkers hadden er 170 een erkenningsnummer (Hond/Kat) HK10 en 493 een HK11 nummer, waarbij de houders van HK10 minstens 10 fokteven hebben en die van HK11 minder dan 10 (Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, afdeling dierenwelzijn, afgekort: "FOD Volksgezondheid", persoonlijke mededeling, 2003). Van de pups die in de Belgische handelszaken worden verkocht, zou er 20% afkomstig zijn van import, 40% van erkende fokkers en 40% van niet-erkende fokkers (Andibel, 2000). Bij 148 fokkers met HK10 werden in 2002 53.873 pups geïdentificeerd, tegenover 9.953 pups bij 321 fokkers met HK11. Eveneens in 2002 werden door 54 fokkers met HK10 24.183 pups

geëxporteerd, tegenover 241 pups door 19 HK11-fokkers (FOD Volksgezondheid, 2004).

In de wetenschappelijke literatuur hebben we geen studies teruggevonden waarin onderzocht wordt welke factoren een verklaring geven voor het feit dat een pup op een bepaalde plaats wordt aangekocht. Er zijn ons ook geen gegevens bekend over de mate waarin een koper over de aankoop van een hond al dan niet tevreden is, noch over het gezondheidsprofiel van aangekochte pups in België.

Een recent onderzoek dat in verband hiermee gevoerd werd, heeft betrekking op de toestand in Europa. In het overzicht wordt vermeld dat na aankoop van een hond in een winkel er 5,3 keer meer kans is dat het dier ziek wordt en er 7,1 keer meer kans is dat het sterft, dan na aankoop bij een fokker. Verder kan men er terugvinden dat een gegeven waarborg maar in 50% van de gevallen werd toegepast wanneer er problemen waren (Test Aankoop, 2002a).

Het doel van dit artikel is het weergeven van de resultaten van een enquête die peilt naar de ervaringen, de tevredenheid en het verwachtingspatroon van de hondeneigenaar bij het verwerven van een hond.

MATERIAAL EN METHODEN

Gegevensverzameling

Er werd een vragenlijst samengesteld met een totaal van 25 vragen. Naast gerichte vragen werd ook

algemene informatie opgevraagd zoals bijvoorbeeld leeftijd, ras en geslacht van de hond. Op sommige vragen kon meer dan één antwoord geformuleerd worden. De vragenlijst kan bij de auteurs worden opgevraagd. Deze vragenlijst werd in de loop van het najaar 2003 ter beschikking gelegd om ingevuld te worden door hondeneigenaars in vier hondenscholen (één in Vlaams-Brabant, één in Antwerpen en twee in Oost-Vlaanderen), bij zeven praktijkdierenartsen (Antwerpen, Limburg, West- en Oost-Vlaanderen) of in de klinieken voor Geneeskunde en Klinische Biologie van de Kleine Huisdieren en Medische Beeldvorming van de Huisdieren op de Faculteit Diergeneeskunde te Merelbeke. In totaal werden 467 ingevulde formulieren terugbezorgd waarvan 445 formulieren voldoende duidelijke antwoorden bevatten om verwerkt te kunnen worden.

Op aanvraag werd door de Belgische Vereniging voor Identificatie en Registratie van Honden (BVIRH) een database ter beschikking gesteld die 479.873 honden bevatte van 90 rassen met vermelding van het geboortjaar. Deze database ging terug tot geboortjaar 1988 en stopte bij de geboortedatum 30 maart 2003.

Bij een aantal vragen dienden de eigenaars zelf bepaalde ziekten of afwijkingen te benoemen, hierdoor is de gebruikte terminologie niet steeds wetenschappelijk verantwoord of voldoende duidelijk.

Gegevensverwerking

Alle antwoorden van de enquête werden opgeslagen in een Excel werkblad.

De informatie in verband met de rassen in de BVIRH-database en in de database van de enquête werd op dezelfde manier verwerkt. Het aandeel van elk ras binnen de totale aangevoerde populatie (BVIRH of enquête) werd berekend.

Voor zowel de gegevens van de BVIRH als die van de database werden de aantallen per leeftijdscategorie samengezet en uitgezet ten opzichte van de overeenkomende leeftijd (SPSS 11.0 for Windows). De andere beschikbare informatie werd in groepen van gelijke antwoorden samengevoegd en opgeteld. Verder werden de sommen gerelateerd (%) tot het totale aantal antwoorden op specifieke vragen. Correlaties werden berekend tussen de gegevens bestaande uit verschillende klassen.

RESULTATEN

Er waren 54% mannelijke en 46% vrouwelijke honden. Bij benadering was de gemiddelde leeftijd

van de honden op het moment van de enquête 55,9 maanden met als minimum 6 weken en als maximum 16 jaar. De leeftijdsverdeling van de honden in de enquête stemt overeen met die van de honden in de databank die door BVIRH ter beschikking werd gesteld. De procentuele rasverdeling in BVIRH en in de enquête is terug te vinden in Tabel 1. Tweeëntwintig hondenrassen opgenomen in de BVIRH zijn niet aanwezig in de enquête. Hiertegenover staat dat een aantal rassen in de enquête wordt aangehaald dat niet terug te vinden is in de door de BVIRH ter beschikking gestelde database. Deze rassen zijn de Duitse Staander (1,4%), de Australian Cattle Dog (0,7%), de Akita Inu, de Collie, de miniatuur Bullterriër, het Schipperke (alle 0,5%), de Bracque d'Auvergne, de Bullterriër, de Drentsche Patrijshond, de Dwergkees, de Flat-coated Retriever, de Great Japanese Dog, de Hollandse Schapendoes, de Hovawarth, de Irish Soft-coated Wheaten Terriër, de Kleine Munsterlander, de Laekense Herder, de Manchester Terriër, de Nova Scotia Duck Tolling Retriever, de Pointer, de Samojed, de Vastgotaspets en de Visla (alle 0,2%).

Van de honden werd 20,9% aangekocht bij een toevallige fokker, 21,8% bij een niet-professionele fokker van honden met stamboek, 8,8% bij een niet-professionele fokker van honden zonder stamboek, 22,3% bij een professionele kweker van honden met stamboek, 10,2% bij een professionele fokker van honden zonder stamboek en 7,7% bij een handelaar. Nagenoeg 8,4% van de honden was afkomstig uit een asiel. De leeftijd waarop de dieren werden aangekocht of verkregen, is terug te vinden in Tabel 2. In Tabel 3 wordt een onderverdeling gemaakt naar gelang enerzijds de leeftijd bij aankoop en anderzijds de herkomst van de dieren. De redenen waarom eigenaars hun hond op die plaats hebben aangekocht en waarmee ze in de toekomst meer of minder rekening zullen houden bij de aanschaf van een nieuwe hond zijn terug te vinden in Tabel 4. Uit de enquête bleek dat de fokker vaak informatie (mondeling of schriftelijk) meegeeft aan de nieuwe eigenaar. Welke informatie er gegeven wordt en de beoordeling van de waarde ervan door de eigenaar zijn terug te vinden in Tabel 5. Verder werd 13 keer aanvullende informatie verstrekt over afkomst, 7 keer over karakter, 3 keer over gedrag en over raskenmerken, 2 maal over trainingsvoorschriften en erfelijke aandoeningen en één keer over zindelijkheidstraining. Op de vraag of bij aankoop al dan niet tegen betaling voeding werd meegegeven door de verkoper antwoordt 61% van de eigenaars ja en 39% neen. Deze voeding werd nadien

Tabel 1. Rassenaandeel in de Belgische hondenpopulatie en de enquête.

Ras	BVIRH (%)	Enquête (%)
Labrador	8,7	9,5
Jack Russel Terrier	7,8	4,4
Rottweiler	7,7	3,2
Zonder ras	5,6	7,4
Maltezer	5,5	2,3
Duitse Herder	5,4	6,5
Yorkshire Terrier	5,3	2,1
Golden Retriever	4,1	5,6
Shih Tzu	3,4	0,5
Cocker Spaniel	3,0	0,7
American Staffordshire Terrier	2,6	1,2
Berner Sennenhond	2,6	4,4
Poedel	2,6	0,5
Mechelse Herder	2,5	5,6
Boxer	1,9	2,6
Teckel	1,7	1,4
Border Collie	1,6	8,6
Cavalier King Charles Spaniel	1,5	1,4
West Highland White Terrier	1,5	1,6
Beagle	1,4	0,9
Franse Bulldog	1,4	1,2
Dobermann	1,3	1,4
Staffordshire Bull Terrier	1,1	1,2
Chihuahua	1,0	0,5
Duitse Dog	0,9	0,0
Pinscher	0,9	0,7
Fox Terrier	0,9	0
Griffon	0,9	0
Dogo Argentino	0,8	0,2
Newfoundlander	0,8	0,7
Ihassa Apso	0,7	0,5
Mopshond	0,7	0
Shar pei	0,7	0,2
Beauceron	0,6	0,7
Engelse Bulldog	0,6	0,2
St Bernard	0,6	0
Vlaamse Koehond	0,6	1,6

Ras	BVIRH (%)	Enquête (%)
Dalmatier	0,5	0,5
Bordeauxdog	0,5	0,2
Keeshond	0,5	0,2
Tibetaanse Terrier	0,5	0,7
Boomer	0,4	0
Husky	0,4	0
Tervuurse Herder	0,4	0,9
Basset Hound	0,3	0,5
Bretoense Spaniel	0,3	0,7
Briard	0,3	2,1
Cairn Terrier	0,3	0
Chow Chow	0,3	0,7
Groenendael	0,3	0,2
Leonberger	0,3	0,2
Mastino Napolitano	0,3	0
Pekinees	0,3	0
Scottish Terrier	0,3	0
Weimaraner	0,3	0,7
Whippet	0,3	0,7
Airedale Terrier	0,2	0,2
Bearded Collie	0,2	0,5
Bobtail	0,2	0
Canadese Herder	0,2	0
Shetland Sheepdog	0,2	0,7
Afghaanse Windhond	0,1	0
Alaskan Malamute	0,1	0
Australische Herder	0,1	0
Boerboel	0,1	0
Ierse Setter	0,1	0,2
Pyrenese Berghond	0,1	0
Riesenschnauzer	0,1	0,9
Saluki	0,1	0
Wolfhound	0,1	0,2
Dwergschnauzer	0,1	0,5
American Pitbull Terrier	0,0	0
Bouvier des Ardennes	0,0	0
Coban Koepgi	0,0	0
Zwitserse Sennenhond	0,0	0

nog verder gegeven door 28,5 % van de eigenaars, tijdelijk door 38% en niet door 18%. Slechts 9 % van de kopers heeft bij aankoop geneesmiddelen meegekregen van de verkoper.

Na aankoop werd door 34 % van de eigenaars nog aanvullend advies gevraagd aan de verkoper. Het betrof vragen over voeding (53%), verzorging (52%),

ziekten (41,7%) en opvoeding (61,8%). De mate waarin de informatie die de koper van de verkoper heeft gekregen, hem heeft geholpen, beoordeelt de koper als voldoende (70,7%) of onvoldoende (9,6%). In de overige gevallen heeft hij geen mening. Na aankoop had volgens de eigenaars 24,7 % van de honden gedurende de eerste weken gezondheids-

Tabel 2. Procentuele weergave van het aantal honden dat op een specifieke leeftijd wordt aangekocht.

3 weken	0,24	5 maanden	0,48
4 weken	0,24	6 maanden	1,93
5 weken	0,96	7 maanden	0,96
6 weken	10,6	8 maanden	0,48
7 weken	18,65	10 maanden	0,24
8 weken	30,74	11 maanden	0,48
9 weken	6,29	15 maanden	0,24
10 weken	3,39	1 jaar	3,63
11 weken	0,24	1,5 jaar	2,18
12 weken	2,42	2 jaar	1,69
13 weken	7,26	2,5 jaar	0,24
14 weken	1,21	3 jaar	0,48
15 weken	0,24	4 jaar	0,48
16 weken	2,18	6 jaar	0,24
18 weken	0,96	10 jaar	0,24

stoornissen. De eigenaars vermelden darmklachten (37%), wormen (31%), luizen, vlooiën of oormijten (24%), huidproblemen (17%), bewegingsproblemen (16%) en ademhalingsproblemen (7%). Verder vermeldt men driftigheid, depressie, epilepsie, fractuur, hartklachten, kennelhoest (8%), kattenziekte, mager (2%), ondervoed, oorprobleem, otitis (2%), slecht eten, teelballen niet ingedaald (2%), polyurie/polydipsie, navelbreuk, angst en gedragsprobleem. Van de betrokken eigenaars hield 27,4% de verkoper daar helemaal voor verantwoordelijk, 35% gedeeltelijk en 47,4% niet. In Tabel 6 worden de relatieve aantallen van de dieren die ziek werden na aankoop, weergegeven naargelang de plaats waar ze werden aangekocht.

Tabel 4. Weergave van het percentage van de eigenaars die een bepaalde factor in overweging hebben genomen bij de aankoop van hun hond en dit bij een volgende aankoop meer of minder zouden doen.

Beslissingscriterium	Van belang bij deze aankoop	Meer belang bij volgende aankoop	Minder belang bij volgende aankoop
Prijs	10	6,7	28,5
Beschikbaarheid	29	12,3	23,5
Impuls	9,5	5,6	24,5
Informatie verstrekt door de verkoper	16,6	29,9	8,7
Informatie verstrekt door anderen	18,2	26,3	12
Reclame in media	5,6	4,9	20,5
Gezondheid van de hond	19,7	46	1,5
Karakter van de hond	44	46,5	1,8
Uitzicht van de hond	35,7	24,7	11,5
Overtuigingskracht verkoper	3	3,5	27,2
Geboden garantie	10	33,5	9

Tabel 3. Verdeling van de honden jonger dan 7 weken bij aankoop in relatie tot hun herkomst.

Herkomst	% van de aangekochte honden	% van de honden aangekocht op een leeftijd < 7 weken
Toevallige fokker	20,9	26,5
Niet-professionele fokker van honden met stamboom	21,8	16,3
Niet-professionele fokker van honden zonder stamboom	8,8	18,3
Professionele kweker van honden met stamboom	22,3	16,3
Professionele kweker van honden zonder stamboom	10,2	12,2
Handelaar	7,7	8,1
Asiel	8,4	2

Volgens 82% van de eigenaars heeft de hond nadien niet geleden onder een erfelijke aandoening, volgens 18% wel. In Tabel 6 worden de relatieve aantallen van de dieren die na aankoop of later aan een erfelijke aan-

Tabel 5. Beoordeling van de kwaliteit van de informatie die de eigenaar bij de aankoop heeft gekregen.

Aard	Voldoende	Onvoldoende	Geen
Voeding	74 %	7,8 %	18,3 %
Verzorging	68,8 %	9,7 %	21,4 %
Ziektepreventie	56 %	13,6 %	30 %

doening overleden, weergegeven naargelang de plaats waar ze zijn aangekocht. Men vermeldt als erfelijke aandoeningen: heupdysplasie (20,6%), elleboogdysplasie (11,7%), allergie (4,5%), cryptorchidie (4,5%), knie-

Tabel 6. De relatieve aantallen van de dieren (%) die ziek worden na aankoop of bleken aangetast te zijn door een erfelijke aandoening, weergegeven naargelang de plaats waar ze werden aangekocht.

Herkomst	Ziek	Erfelijke aandoening	Ziek en Erfelijke aandoening
Toevallige fokker	23,5	12,2	6,6
Niet-professionele stamboekfokker	14,2	15	12,5
Niet-professionele fokker zonder stamboek	18,9	19,4	18,9
Professionele stamboekfokker	25	19	16,6
Professionele fokker zonder stamboek	37,2	23,8	22,7
Handelaar	40,6	32,3	30,3
Asiel	25	12,9	11,2
Totaal	24,2	17,9	13,7

Tabel 7. Spreiding van de graad van tevredenheid van de eigenaars binnen een bepaalde plaats van aankoop van de hond.

Herkomst	Zeer tevreden	Neutraal	Niet tevreden
Toevallige fokker	42,5	55	2,5
Niet-professionele stamboekfokker	68,8	29	2,26
Niet-professionele fokker zonder stamboek	36,6	61,3	3,23
Professionele fokker stamboek	56,9	31,3	11,8
Professionele fokker zonder stamboek	28,16	64,1	6,8
Handelaar	27,16	48,15	24,7
Asiel	100		
Totaal	53	40,2	6,5

problemen (4,5%), een bijkomende lendenwervel, schildklierprobleem, artrose, gedragstoornis, karakterstoornis, epilepsie (alle 2,9%), overbijten, pancreasprobleem, pootaandoening, slaapt veel, tarsus ocd, atopie, auto-immuunziekte, losse processus coronoïdeus (LPC, elleboog), darmprobleem, demodex, ectopische haarfollikel in een tand, een probleem aan het hart, navelbreuk, oorprobleem, entropion, nierprobleem, keelprobleem, nachtblindheid, vooraan kromme poten, ectopische ureters en diverse (alle 1,5%). Voor deze erfelijke aandoeningen werd de fokker helemaal verantwoordelijk geacht door 17 % van de betrokken eigenaars, gedeeltelijk door 35% en niet door 47,6%.

Van de ondervraagden blijkt er 53 % zeer tevreden over de verkoper, 40,2 % antwoordt neutraal en 6,5% is ontevreden (Tabel 7). Van de eigenaars zou 56,6 %

deze verkoper aan anderen aanraden, 7,6 % zeker niet en 35,6% antwoordt neutraal.

Op de vraag of de respondenten een website zouden gaan bezoeken uitgaande van een universiteit en met de mogelijkheid om een objectieve beoordeling van de hondenfokkerijen te bekijken, antwoordt 76,8 % positief, 17,8% twijfelt en 5,4% zou niet gaan kijken. Onder hen zou 58,1 % veel waarde aan het advies van deze site hechten bij een beslissing over de plaats van aankoop, 37,4 % matig en 4,5 % zou er geen belang aan hechten. Volgens de hondeneigenaar is de dierenarts het best geplaatst om hem advies te geven over de aankoop van een nieuwe hond (78,3 %), gevolgd door de hondenscholen (50,6%), de universiteit (24,6 %) en de media (1,2 %).

De correlaties geven aan dat fokkers die informatie geven, de drie aspecten voeding, verzorging en ziektepreventie, behandelen, terwijl de fokkers die over het ene aspect geen informatie geven dit ook niet doen over een ander aspect (r tussen 0,65 à 0,81; $p < 0,01$). De klanttevredenheid blijkt rechtstreeks verband te houden met de verstrekte informatie ($r = 0,4$; $p < 0,01$), met het ziek zijn van de hond ($r = 0,25$; $p < 0,01$), met de aanwezigheid van een erfelijke aandoening ($r = 0,22$; $p < 0,01$), het verschaffen van voeding en medicamenten bij verkoop van de pup ($r = 0,75$; $p < 0,01$) en de ingeschatte kwaliteit van de verstrekte informatie ($r = 0,84$; $p < 0,01$). De graad van klanttevredenheid bepaalt in sterke mate ($r = 0,93$; $p < 0,01$) de mondelinge reclame die uitgaat van een tevreden klant. Fokkers die voeding meegeven, zullen ook vlugger geneigd zijn om medicamenten mee te geven ($r = 0,79$; $p < 0,01$). Het raadplegen van een universitaire website als die zou bestaan en de waarde die men er zou aan hechten bij een volgende aankoop zijn evenredig met de klanttevredenheid ($r = 0,69$; $p < 0,01$).

DISCUSSIE

Het doel van dit artikel is de resultaten van een enquête die peilt naar de ervaringen, de tevredenheid en het verwachtingspatroon van de hondeneigenaar bij het verwerven van een hond, weer te geven.

De enquête werd hoofdzakelijk afgenomen in Vlaanderen. De overeenstemming van de gegevens tussen de dieren van de enquête en deze uit de BVIRH-databank met betrekking tot geslacht, ras en leeftijd toont aan dat de enquête voor wat betreft de honden een vrij betrouwbare weergave is van de Belgische realiteit. Bij de rassen die veel voorkomen wijken enkel de Border Collie en de Rottweiler beduidend af (Tabel 1). Dit

kan verklaard worden door de bevraging in een agility hondenschool (Border Collie) en de verplichte registratie van gevaarlijke honden (Rottweiler; Anonymus, 1998). Een grootschaliger onderzoek (groter aantal eigenaars, betere spreiding, aangepaste vraagstelling op basis van het onderzoek in dit artikel) zal toelaten de conclusies te veralgemenen en verder te verfijnen.

De cijfers omtrent de herkomst van de honden wijken af van de cijfers zoals ze terug te vinden zijn in de enquête van Test Aankoop (Test Aankoop, 2002a) of zoals ze door de BVIRH (2001) en de Koninklijke Maatschappij Sint Hubertus (23.743 pups geïdentificeerd binnen het stamboek) (persoonlijke mededeling, 2004) werden beschikbaar gesteld. Hieruit blijkt duidelijk dat het ontbreekt aan middelen om een correcte herkomst van de honden met betrekking tot het type van de fokkerij vast te leggen. Nochtans is dit essentieel om goed gerichte adviezen voor het opstellen van specifieke richtlijnen mogelijk te maken.

Wettelijk is het verboden een hond te koop aan te bieden jonger dan 7 weken. Toch werd 12 % van de honden in de enquête vóór de leeftijd van 7 weken verhandeld. Hondenverkopers dienen in elk geval minstens de wettelijke bepalingen te volgen.

Het merendeel van de eigenaars laat zich bij de aankoop leiden door het karakter en het uitzicht van de hond. Dit is verwonderlijk aangezien het definitieve karakter of uitzicht van de hond bij aankoop nog niet zeker is. Men gaat blijkbaar af op de verwachte raskenmerken. Het is ook verwonderlijk dat de gezondheid van het dier slechts op de vierde plaats komt. Blijkbaar beseft de eigenaar dat hij hier meer aandacht had moeten aan besteden aangezien hij bij een volgende aankoop hogere eisen zal stellen aan de gezondheid van het dier en de geboden garantie. Ook het feit dat men in de toekomst bijkomend belang gaat hechten aan het karakter van de honden, kan erop wijzen dat er vrij veel problemen bestaan met het gedrag van de hond. Gezondheid en gedrag van de aangekochte hond blijken dus een probleem te zijn. Verhoogde aandacht is dan ook noodzakelijk.

De resultaten geven aan dat 30% van de eigenaars een hond impulsief aankoopt. Het instellen van een "wachtperiode" tussen het moment van aankoop en de werkelijke overdracht van de hond kan mogelijk een veiligheidsoplossing bieden voor dit impulsieve aankoopgedrag. Gezien de noodzaak echter van een vroege socialisatie is een grondige discussie hierover van het allergrootste belang.

De meeste informatie die door de verkopers werd verstrekt, betrof voeding, verzorging en ziektepreventie. Het is ook op deze vlakken dat nadien de grootste behoefte aan informatie bleek te bestaan. Meestal werd de verstrekte informatie als voldoende geëvalueerd. Het illustreert het vertrouwen dat de koper heeft in de verkoper en het belang van informatie in dit proces. Toch bleek één op acht eigenaars duidelijk niet geholpen met de verkregen informatie en werden nadien op elk vlak door een behoorlijk aantal eigenaars aanvullende vragen gesteld. Het meegeven van voeder door de verkoper blijkt een routinematige handeling te zijn. Maatregelen die ervoor zorgen dat de voeding die in de kennel wordt (mee)gegeven, voldoet aan minimale kwaliteitscriteria, zijn dan ook zinvol.

Het meegeven van geneesmiddelen strookt niet met de wetgeving die de verhandeling van geneesmiddelen regelt. Geneesmiddelen mogen immers enkel worden verstrekt door de dierenarts of apotheker (Anonymus, 1960) aan de eigenaar. Deze enquête geeft aan dat dit echter maar een randverschijnsel is en dat er blijkbaar geen nood is aan een initiatief om een bestaand probleem op dit vlak te regelen.

Uit de antwoorden blijkt dat één op vier dieren kort na aankoop diergeneeskundige zorgen nodig heeft. Dit cijfer ligt hoger dan de 18% die in het onderzoek van Test Aankoop (Test Aankoop, 2002a) werd teruggevonden. De verschillende kans op ziekte afhankelijk van de plaats van aankoop (Test Aankoop, 2002b) kon in deze studie niet bevestigd worden. Regionale verschillen in de handel binnen Europa zouden verantwoordelijk kunnen zijn voor deze vaststelling.

Minimaal 30% van de klachten is terug te voeren op parasitaire aandoeningen, die vaak op een eenvoudige manier kunnen voorkomen worden. Het verbeteren van de preventie van parasitaire aandoeningen in de periode na de verkoop kan al veel leed besparen, een conclusie die eveneens werd getrokken door Test Aankoop (2002b). Opvallend is dat 10% van de bewegingsstoornissen reeds enkele weken na aankoop optreedt. Er worden ook slechts in 1% van de antwoorden gedragsproblemen bij de pas aangekochte pup gerapporteerd, wat vrij laag lijkt. Mogelijk is er een onderrapportering omwille van het feit dat eigenaars een aantal gedragsproblemen niet als dusdanig herkennen. Verder onderzoek naar niet-parasitaire aandoeningen kort na aankoop is dus nodig.

Het aantal erfelijk aangetaste honden is in werkelijkheid vermoedelijk een stuk hoger dan 17,9 % dat in dit onderzoek werd gerapporteerd. Van de 2000

klinische diagnoses (1200 eerstelijns en 800 tweedelijns) bij honden was er 52% dat een erfelijke basis had (Coopman *et al.*, 2003). Merkwaardig is ook dat slechts de helft van de respondenten de fokker verantwoordelijk acht voor een erfelijke aandoening. De eigenaar heeft dus blijkbaar geen besef van het begrip erfelijkheid en de rol die de fokker daar kan in spelen. Gerichte informatiecampagnes naar de potentiële hondeneigenaar (en fokker) toe zijn dus zeker te adviseren, evenals de opname in het verkoopdocument van een limitatieve lijst erfelijke gebreken waarvoor een garantie wordt geboden.

Slechts een zeer beperkt aantal mensen is niet tevreden over de verkoper (6,5 %). De helft is zeer tevreden en zelfs in die mate dat men de verkoper aan derden zou aanraden, dit ondanks het feit dat de resultaten wijzen op ernstige gezondheidsproblemen bij de aankoop van een hond. Blijkbaar gaan eigenaars ervan uit dat het vrij normaal is dat jonge dieren ziek worden of later drager blijken te zijn van een erfelijke aandoening, wat sterk naar voor komt in de lage correlatie ($r = 0,2$) tussen de klanttevredenheid en de aanwezigheid van gezondheidsproblemen. Klanttevredenheid heeft vooral te maken met de omstandigheden op het moment van verkoop. De opmerkelijkste vaststelling is dat iedereen die een hond uit een asiel heeft gekocht zeer tevreden is. De mate van tevredenheid na aankoop bij verschillende types van fokkers is verschillend, maar toch blijkt elke groep neutrale en ontevreden klanten te hebben. Maatregelen moeten dan ook de totale sector bestrijken.

Er is bij de hondeneigenaar zeker behoefte aan informatie vooraleer tot de aankoop van een hond overgegaan kan worden. Het valt op dat men de media niet ziet als het voorkeurskanaal, maar eerder zal betrouwen op onafhankelijke bronnen. Zo worden de dierenarts en hondenscholen als valabele informatiebronnen beschouwd. Een website uitgaande van de universiteit zou op heel wat interesse kunnen rekenen, en de waarde die men er aan zou geven ligt hoog. Toch zou men zich in eerste instantie niet tot de universiteit richten voor het vragen van advies. Het lijkt erop dat een website interessant is, maar dan eerder voor de dierenarts en de hondenschool, die dan over een instrument kunnen beschikken waardoor zij hun rol als informatiebron zouden kunnen waarmaken.

CONCLUSIE

De perceptie van de geënquêteerde hondeneigenaar over de fokkerij is eerder positief te noemen

ondanks de aanwezigheid van de door hem gerapporteerde onvolkomenheden. Vele problemen zijn eenvoudig en op korte termijn op te lossen. Een betere preventie van vooral parasitaire aandoeningen en betere informatie aan de nieuwe eigenaar moeten hiertoe bijdragen. Een degelijke opleiding van de fokker op deze vlakken is noodzakelijk.

REFERENTIES

- Andibel (2000). In: *Beheersen van hondenagressie: een verantwoorde multidisciplinaire benadering. Hoofdstuk 6: Hondenagressie in de fokkerij en handel. Kabinet van de Belgische Minister van Volksgezondheid, Leefmilieu en Consumentenzaken, 07.2001, 34-39.*
- Anonymus (1986). Wet betreffende de bescherming en het welzijn der dieren, 14.08.1986. *Belgisch Staatsblad 03.12.1986, gewijzigd bij de wet van 26.03.1993 en 04.05.1995.*
- Anonymus (1997). Koninklijk Besluit houdende erkenningvoorwaarden voor hondenkwekerijen, kattenkwekerijen, dierenasielen, dierenpensions en handelszaken voor dieren, en de voorwaarden inzake de verhandeling van dieren, 17.02.1997 *Belgisch Staatsblad 25.05.1997, gewijzigd bij het Koninklijk Besluit van 19/08/1998 Belgisch Staatsblad 28.08.1998.*
- Anonymus (1994) . Koninklijk Besluit van 17.11.1994 betreffende de identificatie en de registratie van honden, Belgisch Staatsblad 09.06.1995, gewijzigd bij het Koninklijk Besluit van 19.08.1998. *Belgisch Staatsblad 28.08.1998.*
- Anonymus (1998). Ministerieel besluit houdende bijzondere maatregelen voor de identificatie en de registratie van bepaalde categorieën van honden. 21.10.1998 –*Belgisch Staatsblad 29.10.98. Vernietigd door het arrest nr. 80521 van de Raad van State van 31.05.1999; Belgisch Staatsblad 11.11.1999.*
- Anonymus (1960). Koninklijk Besluit van 6.06.1960 betreffende de fabricage, de distributie in het groot en de terhandstelling van geneesmiddelen. Art. 44. *Belgisch Staatsblad 22.06.1960.*
- BVIRH (2001). In: *Beheersen van hondenagressie: een verantwoorde multidisciplinaire benadering. Hoofdstuk 6: Hondenagressie in de fokkerij en handel. Kabinet van de Belgische Minister van Volksgezondheid, Leefmilieu en Consumentenzaken, 07.2001, 34-39.*
- Coopman F., Jacobs K., De Meester R, (2003). Overzicht en gedetailleerde beschrijving van erfelijke aandoeningen bij de hond. *Studie in opdracht van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid. Bijlage 4 Prevalenties van klinische aandoeningen in Vlaamse Praktijken en de Nationale Commissie voor Skeletaandoeningen, 1-15.*
- DiMarso (2000). In: *CPAF 2004* <http://www.cpag.be/bkvh/index.html>
- FEDIAF (2004) <http://www.fediaf.org/ggentree.htm>
- Nationaal Instituut voor de Statistiek (2003). De honden en katten van de Belgen. *Nieuwsflits nr. 37* http://statbel.fgov.be/press/flo37_nl.asp
- Test Aankoop (2002a). Het baasje, het beestje en zijn dokter. *Test Aankoop 453, 28-31.*
- Test Aankoop (2002b). Een dier bij u thuis. *Test Aankoop 457, 34-35.*